

Stjerner i krig — den nye gigantfilmen

Et gløtt bak kulissene under innspillingen av «Star Wars», som slår alle tidligere rekorder hva spesialeffekter angår

Sammendrag fra TIME

NÅ skal det bli moro å gå på kino igjen! Den praktfulle filmen «Star Wars» har til fulle bevist at Hollywood ikke har glemt sine gamle kunster. Samtidig som den er en slags kavalkade over filmens historie, har den en besettende handling spekket med spenning og eventyr og tilsatt noen av de mest sinnrike spesialingredienser som filmfolk har klart å ønske ut. Filmen har ikke noe egentlig budskap, det forekommer ikke sex i den, og den er bare ispedd en dose vold og blod hist og her. Det er barn den tar sikte på — barnet i oss alle.

Handlingen utspiller seg for lenge siden og langt, langt borte. Den skjønn prinsesse Leia, en av lederne for opprøret mot Det onde galaktiske imperium, er nettopp tatt til fange. Hun befinner seg om bord i Imperiets mobile kommandostasjon, den uinntagelige Dødsstjernen som kan tilintetgjøre hele kloder

med en eneste energiutladning. Her blir prinsessen forhørt av Darth Vader, en av mørkets fyrster fra planeten Sith, og Stor-Moffen Tarkin — formodentlig de to verste skurkene i noe solsystem. De vil ha rede på hva hun har gjort med de hemmelige tegningene av Dødsstjernen som er blitt stjålet. Hvis de skulle falle i opprørernes hender, kan det komme til å bety slutten for det korrupte Imperiet — og friheten ville bli gjenopprettet i galaksen.

Men stopp litt! Prinsesse Leia har dem ikke lenger. Hun har betrodde dem til en liten robot ved navn R2-D2, i håp om at han skal greie å levere dem til den tidligere opprørsgeneral på planeten Tatooine. R2-D2 og hans vimsete robot-kamerat, Gullmannen C-3PO, har landet på Tatooine. Til alt hell ble de der tatt hånd om av den sympatiske unge bonden Luke Himmelvandrer (Skywalker). Faren hans kjempet også

mot Imperiet helt til han ble nederdrettig myrdet av Darth Vader, men det vet ikke sønnen. Luke, R2-D2 og den klossete C-3PO er blitt angrepet av Tatooines fæle innfødte, sandfolket, og blir med nød og neppe reddet av en gammel enebor.

Du store all verden! Han er såvisst ingen eremitt, men nettopp den tidligere opprørsgeneralen Obi-wan Kenobi (spilt av Alec Guinness) som de var på jakt etter. Óg nå drar disse fire sammen av gårde for å overlevere de hemmelige tegningene til opprørernes hovedkvarter, som ligger flere lysår borte. Vil de nå frem i tide til å få reddet den skjønne Leia? Og hva har forresten en ungdom, en forhenværende general og et par komiske roboter å stille opp mot Det galaktiske imperiums mørke og ubegrensede makt?

Et overdådig univers — som publikum står i lange køer for å ta i øyesyn. Men allerede før filmen hadde premiere i USA og ble mottatt med stor begeistring av kritikerne, hadde forhåndsomtalen og reklamen sikret den berømmelse som en galaktisk «Tatt av vinden».

«Star Wars» er skapt av den 33 år gamle George Lucas, som også regisserte filmen. Spinkel og beskjeden som han er, passer han ikke helt inn i det tradisjonelle bilde av en Hollywood-regissør. Han har da også bare laget to helaftens spillefilmer før: «THX 1138» og «American Graffiti». Og selv om den siste oppnådde å bli nr. 11 på listen over alle tiders kassasuksesser, syntes nok Universal — som hadde finan-

siert den — at Lucas hadde latt fantasien løpe helt av med seg da han la frem sitt tolv siders utkast til «Star Wars» i 1973. Selv nære venner og kolleger mente at idéen var ikke så lite underlig.

De hadde jo rett alle sammen: det *var* en selsom tanke å lage en film som ikke hadde noe annet formål enn å glede publikum. Lucas sier det slik: «Min hensikt med filmen var å gi unge menneskers fantasi et sunt og realt innhold, sånn som min egen generasjon hadde det. Vi så på cowboy- og sjørøverfilmer, alle slags flotte greier. Hva har de i dag? «The Six Million Dollar Man» og «Kojak». Hvor er det blitt av romantikken og all den spenning og moro som var slike viktige ingredienser i nesten hver eneste film før i tiden?»

Twentieth Century-Fox, som hadde håvet inn haugevis av penger på «Apeplaneten», en annen merkverdig, men god film, bestemte seg til slutt for å satse på idéen. Lucas satte seg til skrivemaskinen og gikk i gang med å utarbeide den. To år og fire versjoner senere var han endelig fornøyd.

Nå begynte det egentlige — eller i hvert fall det synlige — arbeide med filmen. Storparten av handlingen finner sted på Tatooine, og Lucas tenkte seg den som en jungelplanet. Produksjonslederen Gary Kurtz reiste derfor til Filippinene for å lete etter passende lokalitet. Men Lucas likte ikke tanken på å skulle tilbringe flere måneder med opptak i jungelen, så med et pennestrøk ble Tatooine omgjort til en ørken — i vir-

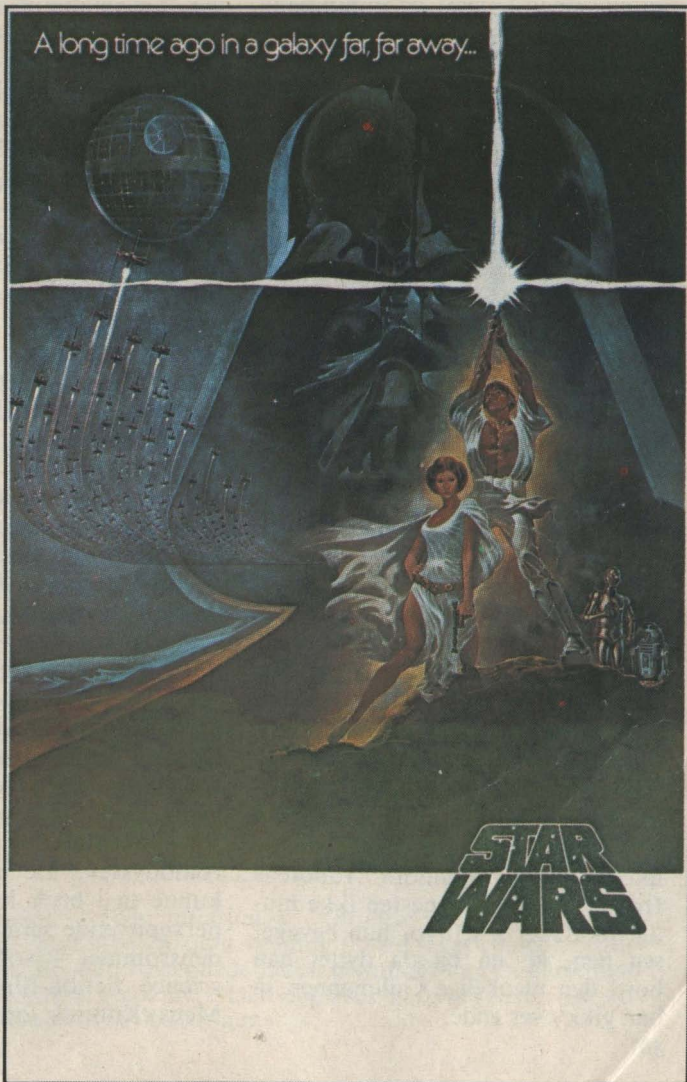
keligheten ørkenstrøkene i Tunisia.

Det meste av utstyret og halvparten av skuespillerne kom fra Storbritannia. For å kunne fremstille den undersetsige lille robohelten, R2-D2, engasjerte man «den minste mann i England» — den 1,12 meter

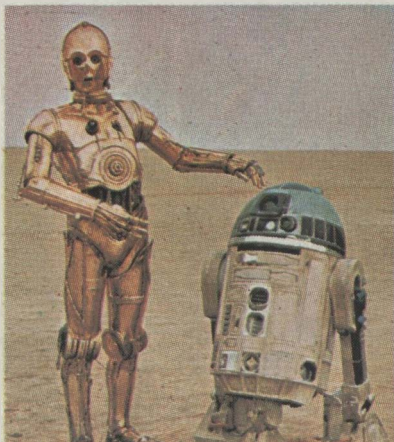
høye Kenny Baker. Rundt ham konstruerte man så noe som lignet en støvsuger, med lamper som kunne slås av og på, og ben som han kunne plassere sine egne inne i. Fire andre radiostyrte modeller ble også bygd — til statistbruk. R2-D2 er riktig pratsom, selv om han ikke kan snakke «på ordentlig». Han meddeler seg ved hjelp av en mengde utålmodige pipe- og plystrelyder og fløyter eller klukker som en vandrende kaffetrakter når han er på farten.

Så gjaldt det å få laget R2-D2s trofaste

robotkamerat, Gullmannen C-3PO. Først tok man en gipsavstøpning av den britiske skuespilleren Anthony Daniels, som skulle være inne i «skallet». På grunnlag av den konstruerte man så en gullfarget skikkelse av plast, gummi, fiberglass,

stål og aluminium. C-3PO glitret og skinte så det var en fryd da han ble avduket i ørkenen hvor opptakene skulle foregå. Men dette viste seg å bli et av de verste problemene under hele filmingen. Inne i robotkroppen ble det nemlig så uutholdelig varmt at maskinens plast- og gummiledde nesten smeltet og Daniels selv holdt på å stryke med.

Robot-kamerater: R2-D2 og C-3PO

Under opptakene den første dagen fungerte alle robotene helt prikkfritt. Men dette var også den eneste gangen. Det virket nesten som om ørkensanden utstrålte mystiske radiosignaler som fikk de fjernstyrte statistrobotene til å løpe litt løpsk. Selv R2-D2, med Baker til å styre seg, opptrådte tilsynelatende ukontrollert. Gjennom robotens frontlykter var det nesten ikke mulig for Baker å se hvor han beveget seg hen, og nå og da dyttet han borti den ulenkelige Gullmannen så han gikk over ende.

Omkring disse robotene samlet Lucas nå et helt menasjeri av kjempemessige og groteske vesener av den typen som man ellers antagelig bare opplever under delirium tremens. I forbindelse med en scene i et bråkete kneipemiljø ved romhavnen, henvendte produksjonslederen seg til et London-firma ved navn Ugliers, Ltd. (Stygginger A/S). Der fant han de skuespillerne han trengte til sitt sammenraskede utvalg av kjeltringer fra alle kanter av galaksen. Så gikk make-up-mannen i gang med sin jobb: å gjøre uhyrene enda mer uhyrlige. En verre samling av kjempefluer, kobraer og vesener fra verdenshavernes dyp har vel aldri vært vist på film.

Men det mest fantastiske ved «Star Wars» er ikke robotene eller kjempene. Det er de utrolige spesi-aleffektene. En av dem består i at R2-D2 avleverer budskapet fra prinsesse Leia ved å vise et 30 centimeter høyt tredimensjonalt bilde av henne projisert direkte inn i værelset, hvor man kan høre henne snakke høyt og tydelig og se henne bevege seg i tre plan.

Til å ta hånd om de fotografiske spesi-aleffektene ansatte Lucas eksperten John Dykstra. Lucas og Dykstra kunne dra fordel av ti års fremskritt innen computerteknologien siden Stanley Kubricks laget sin epokegjørende film «2001: En romodysse». De nye effekter de kunne ta i bruk har resultert i en nervepirrende serie opptak fra verdensrommet — som slår alle andre science fiction-filmer av marken. Mens Kubrick opererte med 205

forskjellige effekter, bruker Lucas hele 365. Attpå til har han hatt et mindre budsjett å rutte med enn Kubrick.

Men Lucas anvender ikke bare EDB-inspirerte eller -kontrollerte effekter. Hans teknikere plukket fra hverandre over 300 modellbyggesett til opptakene med miniatyrer og samlet deler av gamle stridsvogner og fly fra annen verdenskrig. Når de så laget nye plastavstøpninger av sine funn, fikk de dem til å se gamle og slitte ut og skapte en romverden som gjør et levende og bebodd inntrykk.

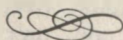
Slagscenene som danner filmens klimaks, med nærkamper i verdensrommet og rakettagrep på Dødsstjernen, bød på spesielle problemer. Lucas samlet først alle de gamle krigsfilmene han kunne få tak i og skjøtte sammen luftkamp-opptakene. «Det var for å danne oss et begrep om hvordan vi skulle sette opp denne scenen,» forklarer han. «Det var svært komplisert alt sammen, og stilte oss overfor alle mulige problemer med hensyn til lyd, miksing og spseialeffekter.» Det tok åtte uker å klippe og redigere sekvensen, som bare fyller ti minutter på lerretet.

Men trass i alle spseialeffekter, uhyrer, roboter og andre «nifse» saker, er og blir George Lucas roman-

tiker — en troskyldig romantiker. Det er dette naive og følsomme innslaget som gjør «Star Wars» så frisk, festlig og fantastisk. Lucas tror selv på alt det han viser på lerretet, og et sted under celluloiden er han Luke Himmelvandrer personlig — ute etter å felle dragen, befri prinsessen og finne Den hellige gral. Sort er sort og hvitt er hvitt, og det gode vil vinne over det onde — i det minste i hans studio.

«Star Wars» er altså enkel og elementær, og derfor noe for seg selv. Den har en lykkelig slutt, en sjeldenhet i våre dager. Prinsesse Leia blir reddet, Dødsstjernen blir tilintetgjort — vi visste jo hele tiden av det ville gå slik! Og Luke Himmelvandrer, R2-D2 og C-3PO hylles av takknemlige frihetselskere overalt. For de fleste tilskuerne er det eneste sørgelige ved historiens klimaks at nå er filmen ugjenkallelig slutt.

Ja mon det? Darth Vader er unnsløppet, ond og fæl og full av hevn-tørst. Og Det galaktiske imperium holder fremdeles 100 solsystemer i slavelenker. Hvilke sjanser kan våre tapre eventyrere ha mot så enorme og onde krefter? Her er det åpenbart enda et veldig univers for en frodig fantasi, og Lucas tumler allerede med planer om en «fortsettelse følger». For dette kan jo ikke være slutten

Redusert utbytte. Hvis inflasjonen fortsetter som hittil, må kriminalpolitiet snart låne en kjent vending fra de rapportene narkotikapolitiet sender ut: «To bevæpnede menn plyndret i dag en bankfilial for 100 000 kroner i kontanter. Det opplyses at tyvegodsset har en omsetningsverdi på vel 60 000 kroner.»